

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea cererii depuse de Ghenadie Sănduță cu privire la accelerarea procedurii de judecare a cauzei în ordine de recurs,

în cauza de contencios administrativ la cererea depusă de Ghenadie Sănduță împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea stabilirii pensiei,

la recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-24/25
NR. PIGD 2-23033841-01-3ra-20012025)*

Termenele de judecare a cauzelor. Respectarea termenului rezonabil. Lipsa motivelor de accelerare.
--

08 iulie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces cererea depusă de Ghenadie Sănduță cu privire la accelerarea procedurii de judecare a cauzei,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,
Leonid Chirtoacă,
Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 06 martie 2023, Ghenadie Sănduță a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casei teritoriale de asigurări sociale Ialoveni, solicitând anularea ca fiind ilegală, emisă contrar prevederilor legii, decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale, oficiul teritorial Ialoveni nr. 40/2023/381 din 11 ianuarie 2023 privind respingerea cererii de stabilire a pensiei, anularea ca fiind ilegal răspunsul nr. S-208/23 din 06 februarie 2023 a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind examinarea cererii prealabile nr. 40/2023/381 din 11 ianuarie 2023 privind refuzul în stabilirea pensiei pentru vechimea în organele afacerilor interne în conformitate cu prevederile art. 13 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, obligarea la stabilirea, calcularea și achitarea pensiei pentru vechimea în muncă conform calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei eliberat de către Inspectoratul de Poliție Ialoveni al IGP al MAI, care la 17 noiembrie 2022 a constituit 25 ani 03 luni 03 zile, începând cu 17 noiembrie 2022, data eliberării din serviciu după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, în conformitate cu prevederile pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului RM nr. 78 din 21 februarie 1994, Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și Ordinului MAI nr. 96 din 20 martie 2018 cu privire la recunoașterea unor înlesniri pentru stabilirea pensiei anumitor categorii de funcționari publici cu statut special și militar din cadrul MAI, încasarea cheltuielilor judiciare suportate și încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 000 de lei.

2. Prin hotărârea din 27 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a anulat decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale (oficiul teritorial Ialoveni) nr. 40/2023/381 din 11 ianuarie 2023 și actul administrativ emis în procedura prealabilă nr. S-208/23 din 06 februarie 2023 privind refuzul stabilirii pensiei lui Ghenadie Sănduță. S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să-i stabilească lui Ghenadie Sănduță pensie pentru vechime în serviciu, care constituie 25 ani 03 luni 03 zile în baza certificatului nr. 78 din 30 noiembrie 2022 eliberat de Inspectoratul de poliție Ialoveni, începând cu 18 noiembrie 2022. S-a încasat cheltuielile de judecată în sumă de 200 de lei de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ghenadie Sănduță.

3. Prin decizia din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a menținut hotărârea din 27 decembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

4. La 11 octombrie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.110), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acesteia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

5. Potrivit fișei de repartizare a dosarului, prezenta cauză a fost distribuită la 20 ianuarie 2025, în mod aleatoriu, prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor, judecătorului raportor Ion Malanciuc (f.d.118). Ședința de judecată pentru examinarea cauzei în ordine de recurs a fost stabilită pentru 20 august 2025.

6. La 04 februarie 2025, prin intermediul poștei electronice (f.d.120), Ghenadie Sănduță a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel.

7. Prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 24 iunie 2025, Ion Malanciuc a fost desemnat în funcția de judecător la Curtea Constituțională din data depunerii jurământului (17 august 2025), pe un termen de 6 ani, fiind suspendat de drept din funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție, pe perioada exercitării mandatului de judecător la Curtea Constituțională.

8. La 16 februarie 2026, cauza a fost repartizată repetat în mod automat-aleatoriu judecătorului raportor Stela Procopciuc (f.d.125), fiind numită examinarea acesteia în ordine de recurs pentru data de 04 martie 2026, ora 09:00, ulterior amânată pentru 29 aprilie 2026, ora 09:00, apoi pentru 03 iunie 2026, ora 09:00, pentru studiere suplimentară a materialelor cauzei. La fel, în cazul ședinței de judecată din 03 iunie 2026, ora 09:00, care a fost amânată pentru 01 iulie 2026 ora 09:00 și ulterior pentru 29 iulie 2026 ora 09:00, pentru același motiv.

9. La 06 iulie 2026, prin intermediul poștei electronice (f.d.133), Ghenadie Sănduță a depus o cerere, prin care a solicitat accelerarea (urgentarea) examinării recursului Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva deciziei din 02 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în scopul restabilirii depline a drepturilor sale sociale încălcate.

10. În motivarea cererii, intimatul a indicat că recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost recepționat de instanța de recurs la 11 octombrie 2024 și înregistrat oficial sub nr. 3ra-24/25. Ședința de judecată pentru examinarea admisibilității recursului a fost stabilită pentru data de 20 august 2025, însă a fost amânată pentru o perioadă nedeterminată, fără a fi stabilită o altă ședință. Doar peste 6 luni a fost numită o altă ședință-04 martie 2026, însă a fost amânată pentru studiere suplimentară, la fel și ședințele din 29 aprilie 2026, 03 iunie 2026 și 01 iulie 2026. Până la data de 03 iulie 2026 cauza nu a fost soluționată, nefiind emisă o decizie finală și irevocabilă.

11. Prin prisma prevederilor art. 20 din Constituția Republicii Moldova, art. 192 din Codul de procedură civilă, intimatul a solicitat urgentarea examinării prezentului dosar, motivând că această cauză se află pe rolul Curții Supreme de Justiție mai mult de 18 luni, depășind standardele unui termen rezonabil pentru faza de examinare a admisibilității unui recurs, mai ales în materia asigurărilor sociale și a contenciosului administrativ.

12. Intimatul a precizat că, prin ordinul MAI din 17 noiembrie 2022 a fost eliberat din serviciu în legătură cu atingerea stagiului de muncă. Mai mult de 3 ani și 7 luni este lipsit abuziv de dreptul constituțional la pensie. Iar amânarea continuă a examinării recursului transformă dreptul la un proces echitabil într-o iluzie formală și îi cauzează prejudicii ireparabile.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Articolul 27 din Codul administrativ:

„În cazul în care prezentul cod sau alte legi speciale nu impun un anumit termen, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze într-un termen rezonabil.”

14. Articolul 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

15. Articolul 4 din Codul de procedură civilă:

„Sarcinile procedurii civile constau în judecarea justă, în termen rezonabil, a cauzelor de apărare a drepturilor încălcate sau contestate, a libertăților și a intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice și asociațiilor lor, ale autorităților publice și ale altor persoane care sînt subiecte ale raporturilor juridice civile, familiale, de muncă și ale altor raporturi juridice, precum și în apărarea intereselor statului și ale societății, în consolidarea legalității și a ordinii de drept, în prevenirea cazurilor de încălcare a legii.”

16. Articolul 192 din Codul de procedură civilă:

„(1) Cauzele civile se judecă în primă instanță în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a autorităților relevante, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.

(1¹) În situația în care, la judecarea unei cauze concrete, există pericolul de încălcare a termenului rezonabil, participanții la proces pot adresa instanței care examinează cauza în fond o cerere privind accelerarea procedurii de judecare a cauzei. Examinarea cererii se face în absența părților, în termen de 5 zile lucrătoare, de către un alt judecător sau de un alt complet de judecată decît cel care examinează cauza.

(1²) Instanța decide asupra cererii de la alin.(1¹) printr-o încheiere motivată, prin care fie obligă instanța care judecă cauza în fond să întreprindă un act procesual, stabilind, după caz, un anumit termen pentru accelerarea procedurii, fie respinge cererea. Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

(2) Cauzele privind încasarea pensiei de întreținere, apărarea drepturilor și intereselor minorului, repararea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a sănătății ori prin deces, litigiile de muncă, contestarea actelor normative, a hotărîrilor, acțiunilor sau inacțiunilor autorităților publice, ale altor organe și organizații, ale persoanelor oficiale și funcționarilor publici se judecă de urgență și în mod prioritar.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Examinând cererea de accelerare a procedurii de judecare a cauzei în ordine de recurs raportată la circumstanțele speței și corelată cu normele de drept pertinente, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesară respingerea acesteia, din motivele ce succed.

18. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene pentru Drepturile Omului, instanțele judecătorești au obligația pozitivă de a întreprinde toate măsurile necesare pentru ca procesul să se desfășoare într-un termen rezonabil, în sensul art.6 § 1 CEDO, fapt ce rezidă inclusiv și din prevederile art. 27, art. 195 din Codul administrativ coroborate cu articolul 4 și articolul 192 din Codul de procedură civilă precitate supra.

Din perspectiva standardelor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, examinarea unei cauze în recurs într-un termen mai mic de 12 luni, în lipsa unor circumstanțe excepționale care să impună o urgență sporită, nu este, de regulă, de natură să ridice probleme sub aspectul respectării termenului rezonabil prevăzut de art. 6 din Convenție.

19. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că aflarea prezentei cauze în procedura Curții Supreme de Justiție este justificată de împrejurări în mare parte neimputabile instanței cum ar fi numărul mare de funcții vacante de judecător al Curții Supreme de Justiție, ca urmare a demisiilor judecătorilor și respectiv volumul mare de cauze pendinte. Pe rolul Curții Supreme de Justiție se află circa 7.700 de dosare, dintre care 4.800 în materie civilă și de contencios administrativ.

20. La caz, un factor a constituit și suspendarea de drept din funcție a judecătorului Curții Supreme de Justiție în procedura căruia inițial a fost repartizată cauza, în legătură cu numirea acestuia în funcția de judecător la Curtea Constituțională, aspect reiterat supra.

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție evidențiază că până la 07 iulie 2026, data publicării decretului Președintelui RM din 03 iulie 2026 privind numirea a cinci judecători în funcție la Curtea Supremă de Justiție (doi dintre care exercitau această funcție, fiind transferați temporar anterior), activau efectiv doar 9 din cei 20 de judecători după cum prevede Legea nr.64 din 30 martie 2023 cu privire la Curtea Supremă de Justiție.

22. De asemenea, Completul de judecată menționează că, judecătorul raportor Stela Procopciuc exercită și atribuțiile de Președinte interimar a Curții Supreme de Justiție, precum și are dosare în procedură. Prezenta cauză se află în procedura judecătorului Stela Procopciuc din 16 februarie 2026, ca urmare a repartizării repetate a acesteia.

23. Totodată, judecătorul Stela Procopciuc este membru al completelor de judecată speciale care examinează contestațiile formulate în temeiul Legii nr.26 din 10 martie 2022, Legii nr.65 din 30 martie 2023 și Legii nr. 252 din 17 august 2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor. La fel, judecătorul nominalizat examinează în primă instanță contestațiile depuse împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor. Aceste categorii de cauze se examinează în termen restrâns și în ședințe de judecată cu participarea părților.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că fixarea termenului pentru examinarea admisibilității recursurilor presupune o planificare echilibrată în funcție de volumul total al cauzelor aflate în procedura completelor, ținându-se cont de sarcina de lucru, timpul necesar studierii corespunzătoare a dosarului în vederea asigurării unei examinări eficiente.

25. În circumstanțele conturate supra, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu constată existența premiselor de încălcare a termenului rezonabil la examinarea recursului declarat și nu poate stabili un termen mai restrâns pentru examinarea acestuia, în condițiile în care ședința de judecată este numită pentru data de 29 iulie 2026, ora 09:00, fiind cel mai proxim termen. Subsecvent, admiterea cererii de accelerare nu este rațională.

26. Din motivele enunțate, în conformitate cu articolul 192 alin. (1¹), (1²) din Codul de procedură civilă, articolul 195 din Codul administrativ, art. 230 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de Ghenadie Sănduță cu privire la accelerarea procedurii de judecare în ordine de recurs a cauzei de contencios administrativ nr.3ra-24/25.

Încheierea nu se supune niciuneia căi de atac.

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Leonid Chirtoacă

Ion Munteanu